

29 Δεκεμβρίου 2018

Αρναία Χαλκιδικής: Ο θησαυρός κάτω από το γυάλινο δάπεδο της εκκλησίας

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός](#)





Στη μικρή πόλη της Χαλκιδικής ο Ναός του Αγίου Στεφάνου, εκεί όπου το 1775 πέρασε και δίδαξε ο Κοσμάς ο Αιτωλός, υπήρξε κατά τη βυζαντινή εποχή μετόχι της Μονής Κωνσταμονίτου στο Αγ. Όρος

Στη μικρή πόλη της Αρναίας στη βόρεια Χαλκιδική, όπου κυριαρχεί το παραδοσιακό στοιχείο, στα ξεχωριστά σε αρχιτεκτονική σπίτια και τα όμορφα καλντερίμια, σημείο αναφοράς είναι ο Μητροπολιτικός Ναός του Αγίου Στεφάνου.

Η ιστορία της περιοχής είναι συνδεδεμένη με αυτό τον ιστορικό ναό, ο οποίος κατά τα βυζαντινά χρόνια ήταν μετόχι της Μονής Κωνσταμονίτου του Αγίου Όρους. Αργότερα, περίπου τον 16ο αιώνα, χτίζεται γύρω από την εκκλησία ο οικισμός της Λιαρίγκοβης, της σημερινής πόλης της Αρναίας. Ο Ναός του Αγίου Στεφάνου αποτελούσε το κέντρο του νέου οικισμού. Λόγω της αύξησης του πληθυσμού έγιναν και οι απαραίτητες εργασίες επέκτασής του. Από τον Ναό του Αγίου Στεφάνου πέρασε το 1775 για να διδάξει ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, ο ισαπόστολος και διδάσκαλος του υπόδουλου τότε γένους.

Οι ανάγκες του τόπου αυξάνονταν συνεχώς, με αποτέλεσμα ο ναός να χρήζει μεγαλύτερης επέκτασης, κάτι που τελικά έγινε το 1812, λίγο πριν από το ξέσπασμα της Ελληνικής Επανάστασης εναντίον του οθωμανικού ζυγού. Οι κάτοικοι της Χαλκιδικής αποφασίζουν και αυτοί να επαναστατήσουν, ωστόσο οι Οθωμανοί καταπνίγουν την εξέγερσή τους, προκαλώντας την ολοσχερή καταστροφή του Ναού του Αγίου Στεφάνου.

Η εκκλησία χτίζεται και πάλι μετά το 1830. Σαράντα χρόνια αργότερα, το 1870, δημιουργείται και το πανύψηλο καμπαναριό, που αποτελεί σήμα κατατεθέν της Αρναίας και αποτυπώνεται στις περισσότερες φωτογραφίες της πόλης. Για πολλές δεκαετίες ο ναός έστεκε όρθιος, ώστε να θυμίζει στους κατοίκους την πλούσια ιστορία του τόπου, ενώ και η πλήρης ανακαίνιση που έγινε από τον μακαριστό Μητροπολίτη Ιερισσού, Αγίου Ορους και Αρδαμερίου Νικόδημο τον ανάδειξε ακόμη περισσότερο.

Επι τουρκοκρατίας

Η πόλη της Αρναίας είναι μια μεγάλη και παραδοσιακή κωμόπολη στη Βόρεια Χαλκιδική, η οποία αποτελεί και την έδρα της Μητρόπολης Ιερισσού, Αγίου Ορους και Αρδαμερίου. Ο επισκέπτης, μπαίνοντας στην πόλη, θα θαυμάσει τον μεγάλο πλάτανο της πλατείας, από όπου τρέχει γάργαρα, δροσερό νερό. Χτισμένη σε υψόμετρο 600, η Αρναία βρίσκεται στους πρόποδες του πυκνόφυτου ορεινού όγκου του όρους Χολομώντας και βλέπει μπροστά της, στα βορειοανατολικά, μια κοιλάδα με καταπράσινα λιβάδια και απέναντι τα δάση του βουνού Δρεβενίκος. Η πόλη αναφέρεται στον Θουκυδίδη με την ονομασία Αρνη. Λέγεται, μάλιστα, ότι από εκεί πέρασε ο στρατηγός των Σπαρτιατών Βρασίδας κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου.

Την εποχή της Τουρκοκρατίας οι κάτοικοί της έλαβαν μέρος στον εθνικοαπελευθερωτικό Αγώνα του 1821 και το χωριό πυρπολήθηκε από τον Μπαϊράμ Πασά, έπειτα από τη συντριβή της εξέγερσης στη Χαλκιδική. Οι κάτοικοι της Αρναίας έδωσαν, επίσης, βροντερό «παρών» και στον Μακεδονικό Αγώνα, οργανώνοντας τοπική επιτροπή. Η πόλη έχει το προνόμιο να απέχει σχεδόν 75 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη, ενώ βρίσκεται και κοντά στη θάλασσα (μόλις 30 χλμ.).

Τα μοναδικά ευρήματα που αποκαλύφθηκαν μετά την πυρκαγιά του 2005

Η πυρκαγιά του 2005 προκαλεί τεράστιες ζημιές και από τη μανία της δεν γλιτώνει ούτε το περικαλλές τέμπλο, το οποίο ήταν δωρεά της Μονής Κωνσταμονίτου, και φιλοξενούσε εικόνες από την εποχή του 1850.

Οι πληγές που προκάλεσαν στον ιστορικό ναό οι φλόγες ήταν πολλές και σοβαρές. Ωστόσο η κινητοποίηση της τοπικής κοινωνίας αλλά και όλων των Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος ήταν άμεση και συγκινητική. Με δωρεές και εισφορές και με τη συμβολή της τοπικής Εκκλησίας συγκεντρώθηκαν οι απαραίτητοι πόροι για τη συνολική αποκατάσταση του ναού. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι η εκκλησία ήταν έτοιμη σε χρόνο- ρεκόρ, μέσα σε 16 μήνες!



Κατά τη διάρκεια των εργασιών αναδείχθηκε ένα μοναδικό κομμάτι όχι μόνο της εκκλησιαστικής αλλά και της τοπικής ιστορίας. Η Αρχαιολογική Υπηρεσία εντόπισε και συντήρησε μια τρίκλιτη παλαιοχριστιανική βασιλική, που χρονολογείται γύρω στο 400 μ.Χ., έναν μικρό, μονόχωρο βυζαντινό ναό του 10ου-11ου αιώνα και ένα μεγάλο ορθογώνιο οικοδόμημα, χωρίς κόγχη, του 16ου-17ου αιώνα.

Βρέθηκαν, επίσης, 15 τάφοι που χρονικά ανάγονται από την παλαιοχριστιανική εποχή έως και τον 16ο αιώνα. Η αρχαιολογική σκαπάνη ανέδειξε και πολυάριθμα κινητά και ακίνητα ευρήματα, όπως πήλινα, μαρμάρινα, γυάλινα και μεταλλικά αντικείμενα, κονιάματα και τοιχογραφίες, όπως επίσης και πολλά νομίσματα και αντικείμενα λατρείας τα οποία χρονολογούνται από την παλαιοχριστιανική εποχή έως την περίοδο της Τουρκοκρατίας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Μητροπολιτικός Ναός του Αγίου Στεφάνου στην Αρναία είναι ο μοναδικός του οποίου το δάπεδο σε πολλά σημεία έχει κατασκευαστεί από

γυαλί, δίνοντας, έτσι, την ευκαιρία στον επισκέπτη- προσκυνητή να θαυμάσει
ιδίους όμμασι τα ευρήματα.

του Βασίλη Σπυρόπουλου

Πηγή: iellada.gr